

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 6. oktober 2023
(OR. en)

13632/23

LIMITE

JAI 1237
COPEN 337
RELEX 1115
IPCR 59
COJUR 49

NOTE

fra: formandskabet
til: De Faste Repræsentanters Komité/Rådet

Tidl. dok. nr.: 6458/23, 9315/23

Vedr.: Retlige reaktioner og bekæmpelse af straffrihed for forbrydelser begået i forbindelse med Ruslands angrebskrig mod Ukraine
– Status

Hermed følger til delegationerne en note fra formandskabet om ovennævnte emne.

Retlige reaktioner og bekæmpelse af straffrihed for forbrydelser begået i forbindelse med Ruslands angrebskrig mod Ukraine – Status

Det spanske formandskab er dybt bekymret over de gennemgribende konsekvenser af Ruslands angrebskrig mod Ukraine. I overensstemmelse med de tidligere formandskabers kurs ønsker det spanske formandskab at orientere om de seneste initiativer på europæisk plan med henblik på bekæmpelse af straffrihed med fokus på de aktiviteter, der har fundet sted siden samlingen i Rådet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. juni 2023.

På mødet den 29.-30. juni 2023 erklærede Det Europæiske Råd, at EU fortsat er fast besluttet på at sikre, at Rusland drages fuldt ud til ansvar for sin angrebskrig mod Ukraine. Det Europæiske Råd hilste det velkommen, at der er sket fremskridt med oprettelsen af Det Internationale Center for Retsforfølgning af Aggressionsforbrydelser mod Ukraine (ICPA). Det Europæiske Råd gjorde status over bestræbelserne på at oprette et tribunal for retsforfølgning af aggressionsforbrydelsen mod Ukraine, herunder det arbejde, der er udført i kernegruppen, og opfordrede til, at arbejdet fortsættes. Det Europæiske Råd glædede sig også over oprettelsen af Europarådets register over skader forårsaget af Den Russiske Føderations aggression mod Ukraine og opfordrede til, at arbejdet fortsættes.

ICPA, som Eurojust huser, indledte officielt sine aktiviteter i Haag den 3. juli 2023. Det blev indviet af formanden for Eurojust, EU-kommissæren for retlige anliggender, Ukraines anklagemyndighed, anklageren ved Den Internationale Straffedomstol (ICC), den amerikanske assisterende statsadvokat og Nederlandenes justitsminister. Den egentlige lancering af ICPA fandt sted i september.

Gennem ICPA støtter Eurojust den igangværende efterforskning af aggressionsforbrydelsen. Flere ukrainske fuldtids- og deltidsanklagere fra medlemsstaterne, der er involveret i det fælles efterforskningshold (JIT) i forbindelse med påståede centrale internationale forbrydelser begået i Ukraine, skal deltage i ICPA. ICC's anklagemyndighed, som deltager i JIT'et¹, vil også være tæt involveret i ICPA for at sikre, at efterforskningerne forløber helt parallelt. De amerikanske myndigheder samarbejder med medlemmerne af det fælles efterforskningshold på grundlag af et aftalememorandum og tilvejebringer oplysninger og bevismateriale gennem en særlig anklager for aggressionsforbrydelser, som midlertidigt er udstationeret i Eurojust. Nogle lande, både medlemsstater uden for JIT og tredjelande, har tilbudt at yde teknisk ekspertise (f.eks. militær analyse) eller finansiering. Eurojust og medlemmerne af det fælles efterforskningshold er i øjeblikket i færd med at definere de præcise behov og analysere rammen for en sådan støtte.

Den 11. september 2023 mødtes justitsministrene fra medlemsstater og stater med observatørstatus fra Europarådet i Riga (Letland) på konferencen "On the Path to Justice for Ukraine: Advancing Accountability, Reuniting Children with their Families, and Supporting the Resilience of its Justice System" for at drøfte konsekvenserne af Ruslands angrebskrig mod Ukraine. De bekræftede på ny deres stærke engagement i at fremme retfærdighed og respekt for folkeretten og glædede sig over oprettelsen af registret over skader forårsaget af Den Russiske Føderations aggression mod Ukraine, der er oprettet i henhold til Europarådets udvidede delaftale. EU-kommissæren med ansvar for retlige anliggender, formanden for Eurojust og direktøren for EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder deltog også i konferencen.

Den 12. september 2023 afholdt konferencen af deltagere i registret over skader sit andet møde i Riga, som omhandlede finansielle spørgsmål og proceduren for udnævnelse af bestyrelsen. Den Europæiske Union har ydet et betydeligt frivilligt bidrag til omkostningerne i forbindelse med lanceringen af registret, hvis budget finansieres med årlige bidrag fra deltagerlandene og frivillige bidrag.

¹ Den 5. oktober 2023 blev Europol også deltager i JIT'et.

Formandskabet ønsker at fremhæve Eurojusts arbejde i forbindelse med Eurojusts database med bevismateriale om de alvorligste internationale forbrydelser (CICED).

Den 23. februar 2023 indledte Eurojust driften af det nyligt oprettede CICED. Denne skræddersyede retsdatabase er blevet oprettet for at bevare, analysere og lagre bevismateriale om de alvorligste internationale forbrydelser (folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser samt relaterede lovovertrædelser). Den sætter Eurojust i stand til at bistå de nationale retslige myndigheder med at identificere bevismateriale, der befinder sig i et andet land, og som kan være relevant for deres egen efterforskning.

CICED står ved en skillevej, idet tredje fase af udviklingen heraf er i gang. Da funktionerne for sikker lagring og overførsel af oplysninger allerede er færdiggjort, arbejder Eurojust på gennemførelsen af den analytiske funktion, der blev godkendt af Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse i sommeren 2023. Denne analytiske funktion vil sætte Eurojust i stand til yderligere at analysere de modtagne oplysninger, etablere forbindelser mellem dem og give feedback til medlemsstaterne. Eurojust forventer at afslutte den tekniske gennemførelse af den analytiske komponent senest i november 2023. Det er yderst vigtigt, at alle medlemsstater, uanset om de er medlemmer af JIT'et eller ej, bidrager med bevismateriale til databasen.

Der blev også gjort fremskridt med hensyn til EU-lovgivningen om overtrædelser af EU's restriktive foranstaltninger og konfiskation.

Første og anden trilog om forslaget til et direktiv om konfiskation og inddrivelse af aktiver fandt sted den 13. juni og den 3. oktober 2023.

Hvad angår forslaget til et direktiv om definitionen af strafbare handlinger og sanktioner for så vidt angår overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger fandt de første triloger sted den 12. juli og den 26. september 2023.